

VERSLISTA

verslista@googlegroups.com

GONDOLATOK FESTMÉNYEKRE 05.

Dezső Ilona Anna: Ősz

A Verslista kiadványa PDF-ben – 2015.

ŐSZ

Kutasi Horváth Katalin: Tőkevarázs

Aranyló fényeket kacéran csillogtat,
Számban érzem ízét, roppan fogam alatt.
Földünket idéző gyönyörű szőlőszem,
Egyre csak titkodat kilesni igyekszem.
Bogyótermést hozó, mely sokszor harmatos,
Csábítóan hajló, mindenik zamatos.
Mennyei aroma, kívánatos külső,
Épp szüretre váró, puttonyokat töltő.
Varázslatos bűbáj, mi most rám telepszik,
Épp hogy csak ránézek, szívem átmelegszik.
Kerekdeden tömött, édesen illatos,
Mégkívánja bárki, pláne, ha potrohos.
Méhecskének vágya pont egy ilyen szép fürt,
Asztalon pompázhat, s mellette az ősült.
Bordó, avagy lila? Narancsosan fénylő?
Színjátzó, bujdosó, s játékosan csüngő?
A másik meg zöldes, vagy inkább sárgálló?
Árnyék is vetül rá, nektár ízét vágyó.
A nap átragyogja összetett levelét,
Hagyja, hogy kipréseld kívánatos levét.
Csemegéül szolgál seregélycsapatnak,
Őrködhetsz felette, bábut is állíthatsz.
Ijesztheted tőle a torkos madarat,
Megdézsmálja szépen különben javadat.
Lelkét kivetíti, reád sugározza,
Csoda, ha az ember egyre ajnározza?
Hogyha csak dicséri? S hibáját nem látja?
S amikor megéri, csak a száját tátja?
Csendéletek vásznán visszatérő vendég,
Nem is csodálkozom, így van ez épp rendjén.

Majdhogynem megszólal, szinte érintenéd,
De biz' nem teheted, rád mordul a festék.
Nézni viszont szabad, szemet gyönyörködtet,
Valósággyá válik majd az őszidőben.
Csábos gyümölcshúsát ízlelheted akkor,
Felvidít pohárban borús alkonyatkor.
Hordóban érleled, pince a lakása,
Hogyha nem vigyázol, nem lesz maradása.
Felisszák a borod, mely jókedvet fakaszt,
Ha testes a nedű, vendégeket maraszt.
Legyen kéznél a csap, ej, te, Csokonai,
Bánatos most a pap, hát még rokonai!
Ha jól érett szőlőt látsz meg majd a tőkén,
Erre gondolj szépen, ne cselekedj dőrén,
Ne hagyjál ott semmit, se csapot, se papot,
Megérett a gyümölcs: dicsérd hát a napot!

Kühne Katalin: Tájak vonzásában

Egy kis barátnőm kérdezte tőlem a minap, melyek azok a tájak, amelyek szívemhez a legközelebb állnak. A szülőföldemhez kötődöm leginkább, évtizedeken át minden nyarat ott töltöttünk. Ezek a meleg családi együttlétek, és az ott megismert emberek meghatározóak voltak számomra. Alig ért véget a tanév, máris vonatra ültünk. Először Édesanyával, majd később, amikor már rábízhattak nővéremre, ketten mentünk. Édesapa később jött csak utánunk. Hosszú volt az út, gyermekkoromban személyvonattal mentünk, hajnalban indultunk, és az esti órákban érkezünk meg Mórahalomra. Néha megszakítottuk az utat, és Babuséknál, nagynénéméknél töltöttük az éjszakát, másnap utaztunk tovább. Alig fél óránk volt Szegeden, kirohantunk nehéz csomagjainkkal a Széchenyi térre, a Tisza-partra, majd vissza a kis vonathoz, hogy le ne késsük a csatlakozást. Szegedet gyönyörű sugárútjai, szecessziós épületei, parkjai kis hazánk legszebb városává teszik. Igaz, ezt egy hatalmas árvíznek köszönheti, és az európai nagyvárosok szolidaritásának,

de az ott élő emberek szellemi légköre hat igazán az oda látogatókra. Édesapám ott járt egyetemre, párját ott ismerte meg, már ott nyugszanak együtt. Sok történetet meséltek fiatalságuk idejéből ők és nagyszüleim, talán ezért is kedves nekem.

Mórhalmon várt bennünket Nagyapó az állomáson, Nagyanyó a kapuból figyelte, mikor tűnnek fel unokái a távolból. Morzsi kutyánk kiszaladt a ház elé, ott ugrált körülöttünk, Nagyanyóhoz alig tudtunk férni, hogy megöleljük. Az a szeretet, amit tőlük kaptunk, végigkíséri egész életemet. Az akkor még poros kis falu számtalan élménnyel ajándékozott meg. Ott ismertem meg a földjüket nehéz munkával megművelő kisemberek bölcsességét, vendégszeretetét. Náluk mindig úgy éreztem magamat, mintha mindegyikük a rokonom lenne. Első barátnőimmal is ott melegedtünk össze, Babival, Zsuzsival ott kezdtük felfedezni a világ kincseit. Miskolcon is voltak barátaim, érdekes emberekkel találkoztam, de az ottani rohanó életben nem tudtunk egymással annyi időt eltölteni, mint a vakációk idején barátainkkal. Talán ezért is lett olyan szoros a barátságunk, hiszen minden apró kis dolgunkat megosztottuk egymással.

Évikéék, unokatestvéreim Szegeden laktak, néha pár napra bementünk hozzájuk. Végigjártuk a szüleim számára nevezetes utcákat, épületeket csodáltunk meg, hűsöltünk a parkban, fürödtünk a Tiszában. Feri bácsi frissen kifogott keszegjei Juckó néni keze által hamar az asztalra kerültek, azóta is érzem a ropogós sült hal ízét. Évikéék is gyakran látogatták meg Nagyanyóékat. Szüretek alkalmával nagy évődések, nótázás kísérte a munkát, a prés mellett sokáig beszélgettünk. Később, amikor a kisöregjeinkhez kijártak, fát vágtak, vagy orvos barátjukat hozták ki, gondoskodásuk mellett szeretetük volt a nagyobb. Úgy viselkedtek velük, mintha gyermekeik lennének. Sokszor jártam náluk felnőtt koromban, szabadtéri előadások, séták a Tisza-parton, nyaralás és ősz a Balatonnál, mind-mind kedves emlékeim. Évike finom főztje, sürgése körülöttünk, Zoli ágyas pálinkája, sodrott cigarettája, vidám történetei - késő éjjelig tartó beszélgetéseinket gyakran felidézem. Nagyszüleim, szüleim, nagynénémék sírja Szegeden van; amikor őket temették el, Évikééknél gyűltünk össze. Szeretetükkel a gyászunk perceit megkönnyítették, a közös emlékezés fájó szívünket gyógyította.

Szülőföldemen rácsodálkoztam a nagy távolságból is látszó templom-tornyokra, a délibábos rónaságra. Hegyvidékhez szokott szememnek ez furcsa volt, a horizont kiszélesedett. Nagy hőséget és hatalmas viharokat éltem át, a természet erejét ott tapasztaltam meg igazán. A kert virágainak, gyümölcsseinek illatát, a szőlő ízét, a távoli háztáji föld búzátáblái közt a pipacsot, a ritkás liget fáiak hűsét, a homokos föld légységét jelenti nekem ez a táj. Azok az illatok, ízek mélyen beivódtak lelkembe. Ezért vonz még ma is e vidék, a gyökerek nem eresztnek, visszahúznak.

A Bükk a másik kedves táj, ott élek a hegyek aljában. Ha kitárom ablakomat, a smaragd erdők karéját láthatom. Máshol nem is tudnék lakni, a hegy mindennap más és más színekkel örvendeztet meg. Sok-sok kirándulás emléke villan fel, Édesapa, Judit vezetésével gyalogoltunk fel a fennsíkra, később kis családommal, barátainkkal jártuk a rengeteget. A Bükk vadregényes erdeit jártuk unokatestvéreinkkel, találkozókat évente tartottunk, ilyenkor 40-50 rokon vett részt, a pár hónapos csecsemőtől a kilencvenévesig. Andor nagyapám és testvére, Adolf alapították a Bükk Egyletet, tiszteletükre utakat neveztek el, ahol a kiterjedt család ünnepelte őket az avatásokon. A férjem erdőmérnök, édesapja emlékére forrást avattunk. Mindkettőnk családja a természet közelében élt, híres turista- és erdészdinasztia utódai vagyunk. Így gyakran nagy csapat járja a Bükk erdeit. Az erdők hercegei, a bükkfák, fenségesen uralkodnak, a sziklákról távoli csúcsok tárulnak szemünk elé, szinte sólyomszárnyon repülünk, lelkünk felüdül a tiszta levegőben. Bársonyos fű közt gyöngyvirág, harangvirág, kökörccsin bólogat, madarak trilláznak, puha avarban vagy méteres hóban ballagunk őseink nyomában.

Andor és Adolf turisztaszervező munkájának számos dokumentumát örököltük, Édesapa, Judit, Pali bácsi túráiról krónikák, versek, fotók emlékeznek. Az értékek megbecsülésére, őrzésére tőlük kaptam indítást. Derűs, kedves, szeretetteljes lényüket a természet iránti imádatuknak köszönhetik. Hosszú életük hét évtizedét erdőt járással töltötték, minden vasárnapot túrával szenteltek meg. Unokatestvéreim: Barni, Erzsike, Nóra, Micu, Tomi, Gyurka, Andris, Péter, Pirinkó, Gyöngyike családjaikkal szintén a természet ölében pihentek meg, egész na-

pos vagy éjszakai túrákat tettek. A távolabb élők is ideutaztak, hogy kedves Bükkjükben túrázhassanak, szarvasbögést hallgassanak, megismerhessék az erdő flóráját és faunáját. Enikőék szinte minden szabadságukat erre áldozták, sok szép útra, együtt töltött napra emlékszem. Gyermekeinkkel, unokáinkkal mi is járjuk az erdőt, tavasztól őszig, de télen is; az elődök adták a jó példát. Remélem, ezt ők is továbbadják majd, és együtt gyönyörködhetnek a természet csodáiban. Eszembe jut, amikor a viadukt alatt haladva Édesapával és tanítványaival mentünk. A zoknim begyűrődött, a cipőm feltörte a lábamat. Az egyik nagyfiú vállára vett, úgy vitt fel a hegytetőre. Enikővel gyakran mentünk kettesben is, egyszer szánkóval kapaszkodtunk fel, amikor Micu és Gyurka sível haladt el mellettünk. Segítettek felvinni a szánkónkat, így hamar felértünk. Lefelé már nagyon gyorsan csúszott a szánkó, a régi bobbályán percek alatt leértünk. Igaz, a jeges úton többször kicsúsztunk, felborult velünk a szánkó, de nem bántuk, újra ráültünk, és már lent is voltunk a hegy aljában. Keresztlányomat, Barbarát, Judittal együtt már pici korában is elvittük nagy túrákra. Amikor érezte, hogy Barbara kezd fáradni, akkor Judit kitalálta, hogyan lehet arra ösztönözni, hogy tovább gyalogoljon. Azt játszottuk, hogy ki látja meg hamarabb a turistajelzést a fákon. Így eltereltük figyelmét arról, hogy még fél órát kell megtenni ahhoz, hogy feljussunk a fennsíkra. Szinte szaladva tettük meg ezt az utat. Ott élénk tárult a hatalmas Nagymező, a tebrekkel teli gyönyörű táj. A teber alján - augusztusban - hó fehérlett. Fenyők ölelésében a mező csodás virágszőnyegén pihenhattunk meg. Elborított a nyár minden szépsége, a nap forró tüze, az illatok, színek kavalkádja. Messzebb a ménest is láttuk. A szépséges lovak ott futkároztak szabadon, vidáman. Ahogy közelebb értünk hozzájuk, nem zavartuk meg őket, továbbra is ők birtokolták a hatalmas teret. Azóta is gyakran gondolok ezekre a zeneiséggel teli finom mozdulatokra. Őszszel szarvasbögésre Édesapa gyakran vitte a tanítványait vagy a közeli barátokat. Ilyenkor, mi, gyerekek is elkísérhettük őket. Az első ilyen alkalommal nagyon élveztem, hogy a sötét éjszakában barangolunk, felettünk a csillagok és a Hold világít csak, az ösvényen tapogatózva me-

gyünk, körülöttünk a szél zúgatja a fákat. Addig még csak nappal láttam az erdőt, ez az éjszakai túra különleges élmény volt. Távoból időnként felhangzott a bikák hangja, akkor megálltunk, és csendben maradtunk. Egyszer Szentlélek közelében figyeltük a szarvasokat, egészen közel jöttek a bikák, szinte mellettünk szólongatták egymást. Amikor a Bükkben minden évben ősszel összegyűltek a rokonok, több napot töltöttünk együtt. Napközben nagy sétát tettünk az ősök nyomában, esténként sokáig beszélgettünk, nótáztunk, a szőlő levét, a finom borocskát fogyasztottuk. Benne érződött a szőlő édes-mézes íze, a gyermekkori szüretekre emlékeztetett. De itt, a Bükkben is kellemes felüdülést jelentett az a pár poháryi bor, vidámak, felszabadultak lettünk általa. A pici babák édesapjuk ölében, a gyerekek szaladgáltak, a felnőttek ütemesen gyalogoltak, az idősebbek lassabban haladtak, de mindenki eljutott ahhoz a szikláig, ahol nagyszüleim emlékére Édesapáék állították az emléktáblát. Visszafelé már gyorsabban jöttünk, a jó levegőn hamar éhesek lettünk. Ebéd után játszottunk a kisebbekkel, kis csoportok alakultak ki, ahol megbeszéltük, kivel mi történt az elmúlt évben. Régi történeteket meséltek az idősebbek azokról a túrákról, amikor még mi sem éltünk. Az unokák csillogó szemmel hallgatták őket. Családunk tagjai nagyon összetartanak. Ha a mindennapokban nem is találkozunk gyakran, de ilyenkor bepótoljuk ezt. Gondolom, hogy amikor felnőnek a pici gyermekek, ők is ugyanígy összejönnek majd, hogy együtt legyenek a csodás Bükk erdeiben.

Dittrich Panka: Őszi szemek

Finom gyöngyökbe zárva a nyár édes heve,
az ősz szerelmi játékának csüngő leve,
csorog a nyálam, ahogy duzzad a szőlőfürt.

Ragadós mézszemek, úgy hívnak, csalogatnak,
a vénülő nap bókja mily mámorra fakaszt,
szorgos méhek zsongnak valahol a távolban.

Ezek a szőlőszemek földre nem hullhatnak,
aszalódni ráér az, mi nem fér puttonyba.
Lobbant fel egy gondolat ajkamra vágy-nedűt.

Szőlőt ne csípjen dér, csókolja kacér szellő!
Indián nyár jön, a zápor is gyenge eső,
cukorfokot növel a nappal málló idő!

Majd aztán préseljük azt is, hogy szusszanjon must,
mindenre áldás, bánatra vigasz, az jó juss,
ha isszuk a bort vagy pezsgőt, és bűt, lenyelve.

Varga Katalin: Megittasult természet

Mint érett hölgy, a Nap magát egy tócsában nézi.
Nyár minden melegét, színét újra felidézi.
Érleli a duzzadt szőlőszemeket, pajkosan.
Méhecskék döngenek a szőlőben mámorosan.
Ezer színével az ősz must illatát tereli.
Fürtök szemeit csillogtatja, ezt megteheti.
Megittasult a természet, szüretelőkre vár.
Vidám nótaszóval, így telik meg minden pohár.
Egy-két szem szájba is kerül, mennyei lakoma.
Pirosposzgát fest a munka a vidám arcokra.

Keszy-Harmath Dániel: Fürtök

Nagyon jól megnéztelek magamnak.
Ahogy ott ültünk, és száguldott a képzeletünk,
és mindent elmondtunk,
az elmondhatatlant is,
és a kimondásért kiáltót.
És megfigyeltelek.

Megfigyeltem arcod pozsgáit,
ahogy a bársonyos rózsaszín arcon megcsillantak a piros foltok,
mint telt, mámoros szőlőszemek.
És az orrod piszéit,
a kis kacér gödröket,
akik az egész világgal flörtölnek,
és a pisze orrodát,
amit biztosan sok mindenbe beleütsz.
Hisz fiatal vagy még, kíváncsi.
Aztán úgy éreztem,
beletúrnék a hajadba,
abba a kis kócos zuhatagba,
mely úgy hömpölyög, mint egy muskotály szőlőfürt,
és épp úgy részegít is,
mint te magad, hajad, szemed, kezed, áradó szereteted.
És ennél több egy ilyen bódult estén
már nem is kell nekem...

Dobrosi Andrea: Szeptemberi karc

Mintha mérhetetlenül és újra,
minden pillanatra rácsorogna
valami őszbe zsongó méla nesz,
előttem kibomló szépség,
édes-új összetartozás,
amikor elhamvad a nyárvarázs,
de a víg dal ott marad a torkokon,
egy utolsó csöpp mindig egyre,
összebújva és nevetve -
olyan nekem itt ez az alkony,
ez az aranyló, bársonyos idő,
melyből e tömérdek telt fürt kinő;
teljesedik szeptemberi karcom.

Czégény Nagy Erzsébet: Óda a szőlőfürtökhöz

/Dezső Ilona Anna festményére/

Ó, ti csodás, zamatos fürtök,
szájakban olvadó ízes élet,
kéjesen nyelvek hegyén ültök,
gyomrokban mennyei étek.

Napsugár érlelt mosolygós szemek;
zöldek, kékek, lángoló bíborok,
hamvas bőrötökön élvezet,
lány ajkában szerelem-bonbonok.

Lankás domboldal bő termése,
illatos fürtök lengő tánca,
ó, ti dús ízeknek rejtélye,
festő ecsetjének ideálja.

Hanyecz István (shf): Csábító Isteni Szőlőfürtök

Csábító Isteni Szőlőfürtök!
„Dionüszosz a görög mitológia szerint
a bor és a termékenység istene.
Bacchus a római kori megfelelője.
Legenda szerint amerre útja vitte,
elterjesztette a szőlőművelést
és a borkészítés művészetét.
Mitológia szerint szívéből
nőtt ki az első szőlőtőke.
Már gyerekkorában felfedezte,
hogy szőlőből bor készíthető.”

Tokaji borvidéknek
Disznókő Pincészetét
Mád-Tarcal-Mezőzombor
dombos lankáin találod.
A szőlődomb tetején áll
egy fehér filagónia-kilátó
s mellette egy hatalmas,
jókora szikla, a Disznókő.

Eme kis családi birtokon
teremnek meg hegyoldalon
a dús zöld levelű szőlőtőkék,
rajta bő, töppedt aszúszemek.
Az aranyló Napnak melege,
s finom sugarai érlelik a
szőlőtőkék zamatos ízű,
gazdag, aszalt fürtjeit.

A festőnek vásznán,
az "Őszi festményen"
élvezheted itt ennek
lenyűgöző látványát.
Itt, az öreg tőkén,
tömött fürtökben lógnak
a töppedésre váró aszúszemek.
Gazdag színei rád nevetnek.

Élvezzétek bornak, szőlőnek zamatát.
Bóditó, finom illatát s selymes bukéját.
Máris számban érzem ízét e nedűnek.
Mohón kóstolgom e hegy ajándékát.
Jó barát! Módjával vedeld hordó tartalmát,
mert hamar fejbe vág ereje ez puttonynak,
élvezd Dionüszosz, Bacchus mámorító italát,
és vágyd Aphrodité isteni csábító csókját.
Csodáld vásznon festőnek színes alkotását!

Vermes György: Őszi érzések

Sárguló falevél, elkezd már hullani,
Csípős már a reggel, érződik valami.
A gyümölcs megérett,
Kezdődik a szüret.
A szívem is üres, jöjjön már valaki!

Lám Etelka: Az őszi hangulat

A hajnalpír csendjében
eljön az elmúlás pillanata.
A rozsdaszínű falevelek
félig síró és nevető arccal
búcsút intenek a fák
ezüstszürke ágainak.
Majd lassú, libegő táncban
peregnek le a puha avarra.
Csak az őszirózsák virágszirmai
lengedeznek tétován tovább.
Maradjanak vagy menjenek...
s engednek a makrancos, heves szélnek.
Még utóljára beszippantjuk illatát őszenek.

Íme, figyelj s láss csodát szemeiddel!
Amott a hegyoldal lankáján
a szőlőtőkék fürtjein ringatóznak
az aranyló aszúszemek.
Pajkosan összecseengenek,
tükörfényük ezernyi apró csillag.
Fehér és kék színekben szikráznak,
mint igazi, ritka drágakövek
az őszi napsütésben.
Mézédes aromájuk íze
bejárja az eget és földet.

Bodó Csiba Gizella: Ősz-idő

Nem régen volt, hogy metszettelek,
Kötöztem indád, füstöltelek
Ködös hajnalokon sorról sorra,
Hogy késői fagytól megmentsselek.

Nem régen volt, hogy esőt kértem,
Majd kértem a napsugarat,
Fürtről fűrtre átsimogasson,
Fényével csiszoljon mint gyöngysorokat.

Ennyi történt tavasztól ősziig,
S íme, itt mosolyognak fűrtjeid,
Mégérleltél minden jó szándékot,
Adod a tőkéhez édes terheid.

Beragyogják a hegyoldalt
A hamvasan bíbor szőlőszemek,
Egri leányka kacsint ott vissza,
Holnap már szüret van, puttonyba megy.

Járom a sorokat százezer holdon,
Ember és szőlő társak vagyunk,
Telt fűrtök a tőkék homlokán
Dallal s borral töltik a poharunk.

Golán Angéla Gabriella: Szőlő

Bár az őszi nap kevélyen
trónol még a kerti kéjen,
sárgulnak már a levelek,
s piros tetézi a ligetet.

Ősznek gyöngye ringatózva
a nyári meleget ontja,
s nedűjében aransárga
nap sugara van bezárva.

Jártó Róza: Egy kis őszi szösszenet

Megint ősz van,
 Megint ősz van,
 Hullnak a levelek,

A sors is lepergetett
Életemből egy keveset.
Több van már mögöttem,
Előttem kevesebb.

Megint ősz van,
 Megint ősz van,
 Hullnak a levelek.

Petres Katalin: Szőlőfürtök

Mindig nyelvemmel nyomom szét a számban.
Csodás nedűje egész testemben szétárad,
mint izzó szerelem mámore, varázsa.
Betölti szememet a szemek bíborló parázsa,
sárgás-zöldes fürtök gömbölyű örök aránya.
Jövendő mustnak, bornak titkos talánya,
Szőlőfürt! Téged illet minden hozsánna!

Lektorálta: Koncz-Kovács Anna

*A Barátok Verslista honlapja:
<http://portal.verslista.hu>*

*A Képzeld el... irodalmi folyóirat honlapja:
<http://www.kepzeldel.hu>*

*Az Irodalom Feketen-Fehéren c. folyóirat honlapja:
<http://poeta.hu/feketen-feheren>*

*A Poéta Irodalmi Portál honlapja:
<http://www.poeta.hu>*
